

Ekokem-Palvelu Oy

PL 181
11101 Riihimäki

Päiväys/Datum Turku 25.5.2004

Dnro/Dnr LOS-2003-R-33-53

Viite /Hänvisning

Asia/Ärende LAUSUNTO YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTISELOSTUKSESTA
Käsittelyalueen ja kaatopaikan perustaminen, Pori

Ekokem-Palvelu Oy on toimittanut 27.01.2004 Lounais-Suomen ympäristökeskukselle ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukaista yhteysviranomaisen lausuntoa varten ympäristövaikutusten arviointiselostuksen Peräkorven teollisuusjätteen käsittelykeskuksen perustamishankkeesta.

HANKETIEDOT JA YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIMENETTELY

Hankkeen nimi

Peräkorven teollisuusjätteen käsittelykeskus

Hankkeesta vastaava

Ekokem-Palvelu Oy
PL 181
11101 Riihimäki

Konsultti

SCC Viatek Oy
Gallen-Kallelankatu 8
28100 Pori

Ympäristövaikutusten arviointimenettely

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain tavoitteena on edistää ympäristövaikutusten arviointia ja yhtenäistä huomioon ottamista suunnittelussa ja päätöksenteossa sekä samalla lisätä kansalaisten tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun asetuksen 6 §:n hankeluettelon 11 kohdan perusteella hankkeeseen tulee soveltaa ympäristövaikutusten arviointimenettelyä. Yhteysviranomaisena toimii Lounais-Suomen ympäristökeskus.

YVA-menettelyssä tarkoitus on, että selvitetään ne asiat ja vaikutukset, jotka hankkeessa ja sen ympäristössä ovat merkittäviä hankkeen suunnittelun ja päätöksenteon kannalta ja

joita eri tahot pitävät tärkeinä. Ympäristövaikutusten arviointiselostuksen tavoitteena on esittää tiedot hankkeesta ja sen ympäristövaikutuksista kokonaisuutena.

Yhteysviranomaisen lausunnossa tarkastellaan ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa asetuksessa esitettyjen arviointiselostuksen sisällöllisten vaatimusten toteutumista.

Arviointiselostus ja yhteysviranomaisen siitä antama lausunto tulee liittää aikanaan ympäristölupahakemusasiakirjoihin.

Hankkeen edellyttämät luvat ja päätökset

Peräkorven teollisuusjätteen käsittelykeskus tarvitsee ympäristönsuojelulain mukaisen ympäristöluvan sekä maankäyttö- ja rakennuslain mukaisen rakennusluvan jätteiden käsittely- ja varastohallille.

Hanke, sen tarkoitus ja sijainti sekä sen esitetyt vaihtoehdot

Ekokem-Palvelu Oy ottaa vastaan ja käsittelee sopimus pohjaisesti teollisuuden prosessijätteitä ja pilaantuneita maa-aineksia ensisijaisesti Satakunnan alueelta. Peräkorven teollisuusjätteen käsittelykeskus ja kaatopaikka perustetaan teollisuuden sivutuotteiden ja jätteiden hyödyntämistä ja kierrätystä, pilaantuneiden maa-ainesten käsittelyä sekä tavanomaisten ja ongelmajätteiden esikäsittelyä ja loppusijoitusta varten.

Vastaanotettava ja käsiteltävä jäte muodostuu alustavan selvityksen perusteella voimalaitostuhkasta (10 000 – 20 000 t/a), mahdollisesta jätteenpolton tuhkasta ja kuonasta (0 – 30 000 t/a), rakennusjätteestä (0 – 5 000 t/a), teollisuuden ongelmajätteistä (0 – 5 000 t/a), lietteistä (15 000 – 30 000 t/a), pilaantuneista maa-aineksista (20 000 – 50 000 t/a), lievästi pilaantuneista maa-aineksista (5 000 – 20 000 t/a) sekä puhtaasta ylijäämämaasta (10 000 – 20 000 t/a). Kaatopaikan läjitykseen massoja on arvioitu menevän vuosittain 17 000 – 82 000 tonnia, sillä osa jätemäärästä on arvioitu menevän hyötykäyttöön. Jätteiden esikäsittely- ja käsittelymenetelmät sekä käsiteltyjen jättemateriaalien käyttö- ja sijoitusperiaatteet on esitetty. Puhdistettuja ja vaarattomaan muotoon saatettuja maamassoja hyödynnetään alueen rakentamisessa.

Hanke sijoittuu Porin kaupungin teollisuuskaatopaikka-alueelle Ahlasiin. Kaatopaikka- aluetta varten on 10,5 hehtaarin alue tilasta Marinkorpi RN:o 1:256 ja käsittelyaluetta varten on 4 hehtaarin alue tilasta Härkysenkorpi RN:o 5:114.

Vaihtoehto VE 1 A sisältää jätekeskuksen täydessä laajuudessa. Jätekeskuksessa käsitellään maksimilaajuudessaan jätettä 180 000 t/a, josta läjitykseen menisi 82 000 t/a.

Vaihtoehdossa VE 1 B hanke toteutetaan suppeampana. Peräkorven jätekeskuksessa toimii vain kaatopaikka. Massamäärät rajoitetaan oleellisesti pienemmiksi ja kaatopaikka muodostuisi todennäköisesti voimalaitostuhkasta ja pilaantuneista maa-aineksista.

Vaihtoehdossa VE 0 käsitellään tilannetta, jossa hanketta ei toteuteta. Tällöin teollisuuslaitokset rakentavat omia kaatopaikkoja joko laitostensa yhteyteen tai muualle tai kuljettavat jätteensä käsiteltäviksi ja sijoitettaviksi muualla Suomessa toimiville erityiskaatopaikoille.

Arviointiohjelmassa esitetystä vaihtoehdosta VE 2 toimintojen sijoittamiseksi Hangassuolle on luovuttu, koska seudullisen jätehuoltoyhteistyön laajentuessa Hangassuon jätteenkäsittelykeskuksessa ei ole tilaa tarvittaville käsittelyalueille eikä kapasiteettia läji-

tyksissä. Hangassuon kapasiteetti on perusteltua varata seudullisen yhdyskuntajätteen kaatopaikan käyttöön ja käyttää teollisuusjätteen kaatopaikkana siihen toimintaan erityisesti varattua Alakylän-Kellahden kaatopaikka-aluetta.

Arviointimenettelyn yhdistäminen muiden lakien mukaisiin menettelyihin

Arviointimenettelyä ei ole yhdistetty muiden lakien mukaisiin menettelyihin.

ARVIOINTISELOSTUKSESTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

Arviointiselostuksen vireilläolosta on kuulutettu ympäristövaikutusten arviointimenetelmästä annetun lain ja asetuksen mukaisesti Porin kaupungin kansliassa, pääkirjastossa sekä ympäristötoimistossa 5.02. – 26.03.2004 välisen ajan ja siitä on pyydetty Porin kaupungin sekä muiden keskeisten viranomaisten lausunnot. Kuulutus arviointiselostuksen nähtävänä olosta on julkaistu sanomalehdessä Satakunnan Kansa.

Hanketta esittelevä tiedotustilaisuus yleisölle on järjestetty 10.02.2004 Maatilamatkailu Koivumäki -tilalla Ahlaisissa.

YHTEENVETO ESITETYISTÄ LAUSUNNOISTA JA MIELIPITEISTÄ

Lausuntoja on annettu 8 kappaletta. Mielipiteitä on esitetty 7 kappaletta, joissa on 21 eri henkilön, yhdistyksen tai yhteisön kannanotot. Luettelo lausunnonantajista ja mielipiteen esittäjistä on liitteenä. Lausunnot ja mielipiteet on 19.4.2004 lähetetty hankkeesta vastaavan käyttöön.

Lausunnot

Länsi-Suomen lääninhallituksen sosiaali- ja terveysosasto käsittelee lausunnossaan hankkeen terveydellisten ja sosiaalisten vaikutusten arviointia. Lääninhallitus toteaa, että liikenteen arviointi on jäänyt vaillinaiseksi, lisääntyvän liikenteen vaikutusta muuhun liikenteeseen ja lähiseudun asukkaisiin ei ole arvioitu. Kulkureittien merkitystä asukkaiden kannalta ei ole arvioitu. Selostuksesta ei käy ilmi, onko vapaa-ajan asukkaita haastateltu hankkeen johdosta suoritettussa ryhmähaastattelussa ja millä perusteella haastateltavat on valittu. Selostus on esittämistavaltaan puutteellinen. Kartat ovat epämääräisiä, kuvat ja kuvatestit sekä viittaukset kuviin ovat osin puutteellisia.

Museovirasto edellyttää muinaisjäännösinventoinnin suorittamista suunnittelualueella, koska kallioalueilta on Lampaluodon-Poikeljärven tielinjan alueella löydetty esihistoriallisia hautaröykkiöitä.

Porin kaupunginhallitus saattaa terveyslautakunnan, kaavoitusosaston, sosiaalikeskuksen ja ympäristölautakunnan lausunnot menettelyssä huomioon otettaviksi. *Terveyslautakunnalla* ei ole terveydensuojelun kannalta huomautettavaa arviointiselostukseen. *Kaavoitusosaston* lausunnon mukaan arviointiselostus on maankäytön suunnittelun kannalta riittävä. Toiminta on yleiskaavan mukainen. Vesienkäsittelyalueen paikkaa tulee tarkistaa pohjoisemmaksi, jotta suojapuusto alueella voidaan säilyttää. Kaatopaikka-alueella toimivien yritysten on yhteistyössä huolehdittava vesien pois johtamisesta Kuivattujärven ulkopuolitse sekä yleiskaavan salliman läjityksen tehokkaasta käytöstä. Seurantaan ja asukkaille tiedottamiseen tulee kiinnittää huomiota. *Sosiaalikeskuksella* ei ole huo-

mauttamista. *Ympäristölautakunta* pitää arviointiselostusta sisällöltään niukkana. Karttakuvat selventävät toimintojen sijoittumista alueelle. Kiinteistä rakenteista olisi tullut esittää havainnekuvia vaihtoehtojen vaikutusten havainnollistamiseksi. Kaatopaikka-alueen osalta ei ilmene, rakennetaanko kaatopaikka tavanomaisen vai ongelmajätteen kaatopaikan vaatimusten mukaiseksi. Likaantuneiden hulevesien käsittelyalueiden osalta ei ilmene, toteutetaanko sekä käsittely- että kaatopaikka-alueella hulevesien kaksivaiheinen puhdistus. Puhdistettujen vesien määrää ja laatua ei ole tarkasteltu erikseen käsittely-alueella ja kaatopaikalla. Hankkeen vesistövaikutusta ei voida arvioida, jos vain kaatopaikka toteutuu. Liikenteen meluvaikutuksia ei ole tarkasteltu eikä vaihtoehtojen vertailua suoritettu kuin yleisellä tasolla. Alueen kaatopaikkojen yhteisvaikutusta on tarkasteltu vain keskeisten ympäristövaikutusten osalta. Koska alueella on jo aikaisemmin tehty useita ympäristövaikutusten arviointimenettelyjä, kaatopaikkojen yhteisvaikutuksia olisi tullut tarkastella laajemmin ja yksityiskohtaisemmin ottaen huomioon myös hankkeesta vastaavan asema valtakunnallisena jätehuollon toimijana. Toiminnan seuraamiseksi ei ole esitetty seurantaohjelmaa. Selvilläolo hankkeen ympäristövaikutuksista ja niiden seurannasta on hankkeesta vastaavan vastuulla. Ympäristölautakunta katsoo, ettei selostuksessa esitettyä viranomaisen organisoimaa tarkkailua ja siitä tiedottamista voida sisällyttää kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäviin.

Satakunnan museo katsoo, että Ahlaisten valtakunnallisesti arvokas maisema-alue olisi tullut todeta arvioinnissa. Museo pitää arviointia riittävänä.

Satakunnan työvoima- ja elinkeinopiiri pitää arviointia puutteellisena. Hangassuon vaihtoehtoa ei ole lainkaan tutkittu. Ongelmajätteiden osalta kysytään, eikö olisi taloudellisinta toimittaa kaikki teollisuuden ongelmajätteet suoraan muualle, koska vain 30 % voidaan käyttää uudelleen tai sijoittaa kaatopaikan läjitykseen? Jätteenkäsittelyalueelle tulee tehdä maaperätutkimus ennen kuin voidaan olettaa mitään maaperän ominaisuuksista esim. vedenläpäisykyvyn suhteen. Eri toimintojen rakenteita ja rakennuksia ei ole kuvattu.

Satakuntaliitolla ei ole seutukaavan perusteella huomautettavaa. Arviointiselostuksesta puuttuu vaihtoehtojen selkeä vertailu. Liikennemäärän kasvu on arviointiselostuksen mukaan yksi merkittävimmistä ympäristövaikutuksista. Liikenteen osalta ei ole lainkaan vertailtu vaihtoehtoja. Hankkeen yhteisvaikutukset alueen muiden kaatopaikkojen kanssa on keskeisiltä osiltaan käsitelty. Ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen kohdistuvia vaikutuksia on arvioitu Kemira Pigments Oy:n tekemän haastattelututkimuksen perusteella, mutta selostuksesta ei ilmene, onko haastattelu kohdistunut pelkästään tuon hankkeen vaikutuksiin. Kun alueella on samanaikaisesti vireillä useita YVA-hankkeita, olisi hankkeissa tullut tehdä yhteistyötä. Seurannan yhteydessä yhteistyöhön tulee kiinnittää huomiota.

Turun tiepiiri pitää arviointiselostusta riittävänä liikenteellisten vaikutusten selvittämisessä.

Turvatekniikan keskuksella ei ole huomautettavaa arviointiselostukseen.

Mielipiteet

Kellahden-Alakylän kylätoimikunta tiedustelee, miten kaatopaikka-alueen yritykset takaavat alueen säilymisen miellyttävänä ja rauhallisena maalaisasuinympäristönä ilman melu- ja hajuhaittoja tai haittoja vesistölle, kasveille ja eläimille. Alueella on vuosia ollut ongelmia tien hoidossa. Kylätoimikunta odottaa, että tien hoitoon saadaan yritysten toimesta parannuksia. Epäselväksi on jäänyt, miten asukkaisiin ja kotitalouksiin vaikuttavat ongelma- ja poikkeustilanteet ratkaistaan

Jaana ja Kimmo Heinolan mielestä kaatopaikka-alueen lisärakentaminen on lopetettava mm. ympäristöministeriön ydintavoitteet huomioon ottaen. Asuinalueen viihtyvyys on pillattu mm. julkisella maineella ja sosiaalisilla vaikutteilla. Toimivat kaatopaikat ovat karmalaa nähtävää. Hankkeen terveyshaittoja ei ole riittävästi selvitetty. Jätteiden myrkkypitoisuus on huomattava. Alueille sijoitettavista aineista ei anneta totuudenmukaista tietoa. Tämä aiheuttaa pelkoa ja tietämättömyyttä.

Terttu ja Tauno Koivumäki vastustavat jätekeskuksen ja kaatopaikan rakentamista rajanaapurikseen. He katsovat, että heidän maa-alueensa arvo on laskenut ja edellyttävät korvausta haitoista sekä korvausvelvollisuuden selvittämistä jo ennen rakentamista.

Terttu Koivumäki ja 12 muuta henkilöä sekä Maaseutumatkailu-pitopalvelu Koivumäki ja Lastensuojelulaitos Tyyrpuuri edellyttävät, ettei suunniteltua hanketta toteuteta tai se toteutetaan muualle. Yleiskaavan mukainen jätealue nykyisellään on jo riittävästi rakennettu ja aiheuttaa haittaa luonnolle ja asutukselle. Ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arviointi on jätetty liian vähälle huomiolle. Muutokset eivät ole olleet positiivisia eikä elinympäristö ole viihtyisä ja hyvinvoiva. Mielipiteen allekirjoittajat ovat huolissaan asuinympäristönsä luonnon monimuotoisuudesta ja haitallisten muutosten ehkäisemisestä. Maankäytön suunnittelussa toiminta ei ole ollut toivotulla tavalla avointa ja vuorovaikutteista. Elinympäristön tilan seuraamiseksi tulee ympäristöministeriön ja Suomen ympäristökeskuksen huolehtia, että alueen asukkaat saavat riittävästi puolueetonta tietoa seurataksaan myös itse asuinympäristönsä tilaa. Ympäristön kemikalisoitumisesta ei ole esitetty riittävästi tietoa. Arviointiselostuksesta ei ilmene, onko kemikaalien pitoisuuksista alueella tehty mittauksia ennen ensimmäisen kaatopaikan perustamista ja onko lähiaikoina tehty puolueettomia mittauksia. Ekokem-Palvelun aiheuttamaa kemikaalien lisäkuormituslaskelmaa ei ilmene arviointiselostuksesta. Pilaantuneiden maa-ainesten puhdistaminen ja käsittely tulisi suorittaa sijaintipaikalla, jolloin välttyttäisiin kuljetuskustannuksilta eikä uusia saastuneita maa-alueita tulisi lisää. Arviointiselostus kattaa toiminnan hyvin lyhyellä aikavälillä kotimaan tarpeen osalta. Mahdolliset muutokset toiminnassa, mm. massojen tuonti ulkomailta, ei ilmene selostuksesta. Ympäristöministeriön tavoitteisiin nähden mielipiteen allekirjoittajat haluavat vastauksen kysymykseen, onko Alakylän-Kellahden läjitysalue edesauttanut asumisen laadun parantumista, luonnon monimuotoisuuden säilyttämistä ja ympäristön pilaantumisen ehkäisemistä. Jätteet aiheuttavat ympäristön pilaantumista ja terveyshaittoja, joiden ennaltaehkäiseminen ja torjuminen on uskottavin toimen järjestettävä. Huolellisesta toiminnasta huolimatta päästöjä syntyy. Koko Alakylän-Kellahden osayleiskaava-alue tulee tarkastella uudelleen ja lopettaa alueen suurentaminen uusien käsittely- ja läjitysalueiden rakentamisella. Alueen asukkaat ovat leimautuneet kaatopaikka-alueella asuviksi. Korvausvelvollisuus aiheutetuista haitoista sekä se, milloin korvataan, tulee selvittää.

Riitta Kuha ilmoittaa, että on harrastaja-arkeologina tietoinen hankealueen lähiseudulla olevista runsaista esihistoriallisista ja historiallisista löydöksistä ja katsoo, että museoviraston edellyttämä muinaisjäännösten inventointi on perusteltu, koska aluetta ei ole aiemmin tutkittu. Vajovesiin kohdistuvaa vaikutusta ei ole otettu huomioon. Hydrologinen sykli ja haihdunnan vaikutukset ovat kokonaan käsittelemättä. Strömsuntiojan valuma-alueeksi ilmoitettu alue ei ole oikea. Valuma-alue tulisi määrittää maastossa uudelleen maanomistajien kanssa. Kaavoitetulta alueelta lähtee ainakin viiteen suuntaan omat valuma-alueensa, mm. Kellahdenjokeen, Ahlaistenjokeen, Plikunojaan ja Pyörneenlahteen, Strömsuntiojaan ja Skuutholmanlahteen sekä Ämttöönlahden pohjukkaan. Muutokset olosuhteisiin tulisi kunnolla selvittää arviointiselostuksessa. Alueelle syntyy pieni ilmastomuutos. Lounais- ja länsituulet voimistuvat avoimella alueella ja muodostavat ns. Föhntuuli-ilmiön. Hiilidioksidipäästöjen määrä ei ilmene arviointiselostuksesta. Positiiv-

visten tai negatiivisten asioiden monitieteellisesti esille tuominen arviointiselostuksessa olisi pitänyt olla huomattavasti laajempaa.

Satakunnan luonnonsuojelupiiri ry ottaa kantaa luonnon ja ympäristön tilaa koskeviin osiin. Alue on luonnoltaan varsin köyhää. Luonnontilaisuus Strömsuntinajan osalta todetaan ongelmalliseksi, kun ojan kaivamiseen on aikanaan ryhdytty metsänhoidollisin perustein. Yhteenvedotaulukon maininta purkuvesistöön pääsevistä pienistä määristä aineita, joita luonnossa ei tavata, ei sisällä erittelyä. Kyseessä voivat olla dioksiinit, furaanit, PAH- ja PCB-yhdisteet, kloorifenolit ja raskasmetallit. Kuormitusta Strömsuntinajaan ja mereen on verrattu luonnolliseen kuormituksen. Kuormittavien aineiden vaikutusta vähätellään suuren laimenemissuhteen perusteella. Esimerkiksi typen kuormitus kaksinkertaistuu. Kuormituksen vaikutuksiin on suhtauduttu huolimattomasti ja ylimalkaisesti. Arviointiselostuksesta ei ilmene, miten vaikutukset ilmastoon on arvioitu tai onko alueelta tutkittu pikkunisäkkäät, vaskitsa tai hyönteiset. Lähdeluetteloon viittaaminen ei ole kaikissa kohdissa vakuuttavaa. Hakkuiden vaikutusta olisi ollut alueen hakkuusuunnitelmien vuoksi helppo arvioida läjityksen maisemallisen vaikutuksen kannalta. Arviointiselostus on yleisesti ottaen selkeä ja asiallisesti laadittu, mutta on erityisesti negatiivisten vaikutusten osalta ylimalkainen ja huolimaton. Ympäristövaikutuksia ei kaikilta osin ole asian- tunti-joita hyväksi käyttäen huolellisesti tutkittu.

Strömsuntin ojayhtiön puolesta Sisko Eloranta toteaa, että oja on yhtiön omaisuutta. Oja on kaivettu alueen asukkaiden toimesta jo 1800-luvulla. Ojan tarkoitus on poistaa alueelta ylimääräinen vesi ja turvata viljelymaiden ja metsän kasvu. Ojan käyttöön ei ole laillista oikeutta ilman ojayhtiöltä pyydettyä lupaa. Alue sijaitsee Alakylän alueella. Ekokem-Palvelu Oy:n hanke kohdistuu uudelle saastumattomalle alueelle. Miksi toimintaa ei harjoiteta jo pilaantuneella maalla? Toiminnan luvanvaraisuus ei perustu tarveharkintaan. Samankaltaisia yrityksiä voi syntyä Suomeen muutamassa vuodessa lisää tai tulla muualta Euroopasta. Jos pilaantuneita maa-aineksia ei enää kilpailun vuoksi ole 10 vuoden kuluttua, mihin laitosta siinä tapauksessa käytetään? Läjitettyjen aineiden hiilidioksidi lisää ilman otsonikatoa. Verhoiluun tulisi käyttää aineksia, jotka eivät aiheuta hiilidioksidipäästöjä. Läjitettyjen aineiden osalta tulisi esittää otsonikatoa aiheuttavien aineiden luettelo ja arvio vaikutuksista. Toiminnan jätevesien johtamiselle ojaan on pyydetty lupa. Alueella ei ole kunnallistekniikkaa. Kaivosta otettavaa vettä ei saa johtaa ojaan, koska veden määrä ei kuulu sille alueelle. Veden määrällinen lisääntyminen aiheuttaa liian nopean täyttymisen ojassa. YVA-selostuksen tiedoilla Strömsuntin ojayhtiö kieltää jätevesien laskemisen ojaan.

YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Arviointimenettelyn tavoitteena on ollut selvittää ympäristövaikutukset Ekokem-Palvelu Oy:n Peräkorven teollisuusjätteen käsittelyalueen ja kaatopaikan perustamishankkeessa. Arviointiselostuksessa esitetyt vaikutukset on käsitelty pääosin arviointiohjelman ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon perusteella. Arviointiselostusta käsiteltäessä on otettu huomioon yhteysviranomaiselle toimitetut lausunnot ja mielipiteet.

Hankekuvaus

Hankkeen tarkoitus, tarve ja tavoitteet käyvät selvästi ilmi arviointiselostuksesta. Hankkeen kuvauksessa on selvitetty hankkeen sijainti, toiminta-alueen ympäristö ja hankkeen tilan tarve sekä alueen maankäyttö. Käsittely- ja hyötykäyttöalueen sekä kaatopaikan sisältämät keskeiset osat ja eri vaiheet on esitetty. Toiminnan osalta on selvitetty vastaanotettavat materiaalit ja niiden käsittely, käsitellyn jättemateriaalin käyttö- ja loppusijoitusperiaatteet, pintavesien käsittely, hankkeen aiheuttama liikenne ja toiminta-ajat.

Hankkeen elinkaareksi on arvioitu erityisesti kaatopaikan osalta 10 – 40 vuoden ajanjakso. Hankkeen eri vaiheet, lupamenettely, rakentaminen, varsinainen toiminta sekä kaatopaikan sulkeminen ja käytöstä poistaminen on esitetty. Jätteen käsittelyn ja hyötykäytön osalta toiminnan loppumisen osalta on myös todettu tarvittavat toimenpiteet, mutta toiminnan kestoa ei ole arvioitu.

Hankkeen suunnittelu- ja toteuttamisaikataulu ilmenee hankkeen yleistiedoista. Hankkeen toteuttaminen on tarkoitus aloittaa jo vuoden 2004 aikana.

Vaihtoehtojen käsittely

Hankkeesta on esitetty 2 vaihtoehtoa sekä nykytilanteen mukainen nollavaihtoehto.

Vaikutusten selvittäminen ja merkittävyyden arviointi

Hankkeen välittömien ympäristövaikutusten arviointi on keskittynyt Kellahden alueelle. Välillisten vaikutusten tarkastelu on ulotettu Porin talousalueelle. Merkittävinä ympäristövaikutuksina on arviointiselostuksessa pidetty vaikutuksia maaperään, pintavesiin ja vesistöön, välittömiä vaikutuksia ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen sekä rakennustyön aikaisia vaikutuksia, kuten melua ja liikennettä. Vaikutusten selvittämisen perustana on ympäristön nykytilan kuvaus sekä alueelta aiemmin tehdyt suunnitelmat ja selvitykset. Vaikutusten arviointi on perustunut lähes kokonaan olemassa olevaan selvitykseen luontovaikutusten osalta todettuja maastokäyntejä lukuun ottamatta.

Vaikutukset maaperään ja pohjavesiin on arvioitu lieviksi. Tämä johtopäätös on perusteltu, kun otetaan huomioon jätteiden käsittelyalueilta edellytettävät tiiviit rakenteet.

Pintavesi virtaa hankkeen sijaintialueelta Kuivattujärven kautta Oodeenkorvenojaan ja Strömsuntinojaan ja laskee mereen Skuutholmanlahdessa. Kuormitus aiheutuu selostuksen mukaan puhdistettujen hulevesien vaikutuksesta. Arseenin, metallien, orgaanisten yhdisteiden, öljyjen ja PAH-yhdisteiden osalta kunkin haitta-aineen yksittäisen pitoisuuden on arvioitu olevan alle 0,1 mg/l. Vaikutuksia vesistöön on arvioitu laimenemissuhteen avulla. Merialueeseen ja Strömsuntinojaan kohdistuvat myös alueen muiden vastaavien toimintojen vaikutukset, joita on erikseen käsitelty arviointiselostuksen yhteisvaikutuksia koskevassa kohdassa. Arviointiselostukseen sisältyvä arvio siitä, että ratkaisevaa Strömsuntinajan ja sen alajuoksun veden laadulle on kaikkien alueelle suunniteltujen kaatopaikkojen käytöstä syntyvä yhteisvaikutus, on Ekokem-Palvelut Oy:n hankkeeseen liittyvä vesien puhdistus huomioon ottaen perusteltu. Arviointiselostuksessa käytetty laimenemissuhde ja Strömsuntinajan ajoittaisen vähävetiset kaudet saattavat antaa vaikutelman, että vaikutuksia vesistöön vähätellään. Laimenemissuhteen avulla voidaan kuitenkin laskennallisesti saada käsitys jätevesien aiheuttamasta kuormituksesta. Ekokem-Palvelut Oy:n hankkeen johdosta aiheutuvat vaikutukset Strömsuntinojaan ja merialue-

seen jäävät vähäisiksi. Rakentamisaikaisina vaikutuksina on todettu mahdollinen ojan veden samentuminen.

Hanke aiheuttaa *melua* sekä rakennusaikana että varsinaisen toiminnan aikana. Melutasolle annetut ohjearvot eivät ylitä hankkeen lähiympäristössä. Siitä huolimatta melu saat-
taa olla häiritsevää erityisesti rakentamisaikana.

Luonnonoloihin kohdistuvia vaikutuksia näyttäisi arvioitun lähes pelkästään jo aiemmin tehtyjen selvitysten valossa. Porin kaupungin tekemä luontoselvitys on vuodelta 1999 ja Kemira Pigments Oy:n kipsisakan läjitysalueita koskeva selvitys vuodelta 1995. Arviointiselostuksesta ei ilmene, mitä lisäselvityksiä arviointiselostuksessa mainitulle tarkastelu-alueelle tai varsinaiselle hankealueelle suoritetuilla maastokäynneillä mahdollisesti on tehty. Tältä osin on tarpeen avata arviointia esitetyn arvion luotettavuuden varmistamiseksi. Arviointiselostuksen mukaan alue on laajalti talousmetsää eikä alueelta ole tiedossa merkittäviä luontoarvoja. Sen vuoksi arvio toiminnan lievistä vaikutuksista on perusteltu.

Yhdyskuntarakenteeseen ja maisemaan kohdistuvat vaikutukset jäävät vähäisiksi. Maisemallisesti arvokkaiksi luokitellut kohteet on arvioinnissa otettu huomioon. Sen sijaan alueella mahdollisesti olevia muinaisjäännöksiä ei ole käsitelty. On mahdollista, että hankealueella on esihistoriallisia hautaröykkiöitä, koska niitä on tavattu lähialueella suoritetuissa tutkimuksissa. Ilman asianmukaista muinaisjäännösinventointia ei lain suojaa nauttivia kiinteiden muinaisjäännösten mahdollinen vaikutus hankkeen toteuttamiseen selviä ja siksi inventointi tulee suorittaa ennen hankkeen toteuttamista.

Hankkeen yhteisvaikutuksia on selvitetty erillisessä luvussa. Kasaantuviksi vaikutuksiksi on luokiteltu vaikutukset vesistöön eli Strömsuntinojaan ja merialueeseen, melu ja mahdolliset liikenteen vaikutukset Ämttöön ja Lampaluodon välisellä tieosalla, vaikutukset ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen sekä vaikutukset luonnonoloihin. Yhteisvaikutuksia on arvioitu vuoden 2003 toiminnan valossa. Yhteisvaikutusten arvioinnin osalta puuttena on, ettei arviointiryhmällä ole ollut käytettävissään Fortumin kaatopaikan käyttösuunnitelmaa. Kaatopaikan käyttösuunnitelman lisäksi arvioinnissa tarvittavia tietoja olisi ollut saatavilla, mm. ympäristölupa ja sen perustana olevat asiakirjat. Yhteisvaikutusten osalta kuvataan alueen kunkin kaatopaikan osalta niiden nykyinen toiminta ja käytettävissä olleet suunnitelmat tulevasta toiminnasta.

Yhteisvaikutusten arvioinnin yhteydessä on selvitetty *liikenteen vaikutukset sekä ihmisiin kohdistuvat vaikutukset*. Yhteisvaikutuksina on käsitelty myös vesistövaikutuksia, melua ja liikennettä sekä vaikutuksia luonnonoloihin. Ihmisiin kohdistuvina terveysvaikutuksina on käsitelty vaikutuksia työntekijöihin ja lähialueen asukkaisiin sekä altistumista haitta-aineille. Altistumismahdollisuus haitta-aineille hengitysilman tai nautitun ravinnon kautta on selkeästi esitetty vertaamalla haitta-aineiden pitoisuuksia talousvedelle asetettuihin laatuvaatimuksiin. Vertailun kohteena on ollut tiedot muun muassa Strömsuntinojan veden haitta-ainepitoisuuksista vuosilta 1993 – 2001. Kaatopaikkojen toiminnan ollessa asianmukaista niiden ei kaatopaikkojen perustamiselle asetetut nykyiset vaatimukset huomioon ottaen voida arvioida aiheuttavan terveydellistä haittaa. Sen sijaan, kun Ekokem-Palvelu Oy:n toiminnassa on kysymys osin ongelmajätteiden loppusijoittamisesta, sijoitettavien jätteiden keskeisistä terveydelle vaarallisista ominaisuuksista olisi ollut hyvä esittää tarkempaa selvitystä ja arvioida onnettomuus- tai toiminnan häiriötilanteiden johdosta mahdollisesti aiheutuvaa terveysriskiä. Normaalitilanteesta poikkeavasta toiminnasta mahdollisesti aiheutuvia *riskejä* ei arviointiselostuksessa ole muutoinkaan selkeästi käsitelty. Riskinarviointia kokonaisuudessaan tulee vielä tarkentaa ympäristöluvan yhteydessä.

Ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen kohdistuvassa vaikutustarkastelussa on nostettu esiin kysymykset, jotka ovat muutaman henkilön haastattelun yhteydessä tulleet esille. Arviointiselostuksen mukaan haastattelu on tehty Kemira Pigments Oy:n YVA-hankkeen johdosta. Selostuksesta ei käy ilmi, on haastattelu kattanut alueen kaikki hankkeet ja miten Ekokem-Palvelu Oy:n hanke on sisällytetty haastatteluun. Esitettyjen tietojen valossa Ekokem-Palvelu Oy:n hankkeen johdosta aiheutuvien ns. sosiaalisten vaikutusten osuus on arvioitu varsin kevyesti. Arviointiselostuksessa on kuitenkin perustellusti tuotu esille merkittävyydeltään keskeinen kaatopaikkojen yhteisvaikutus elinolosuhteille ja viihtyvyydelle aiheutuvan haitan arvioinnissa. Kaatopaikkojen yhteisvaikutus ilmenee selostuksen mukaan lisääntyvänä liikenteenä sekä asumisympäristön leimautumisena kaatopaikka-alueeksi. Strömsuntinon veden ja Skuutholmanlahden meriveden laatuun kaatopaikat eivät aiheuta merkittäviä vaikutuksia, kun ojaan johdettavien jätevesien puhdistamisesta huolehditaan asianmukaisesti. Yhteisvaikutuksia on arvioitu tiedoilla, jotka ovat kohtuullisen helposti olleet käytettävissä.

Alueella, johon sijoittuu useita samankaltaisia toimintoja, joihin kaikkiin on liittynyt hankkekohtainen ympäristövaikutusten arviointi, olisi yhteisvaikutusten kannalta ollut hedelmällisintä käsitellä kaatopaikka-aluetta yhtenä kokonaisuutena. Erillisten hankkeiden arviointien yhteydessä painottuvat enemmän kunkin hankkeen tarpeet sekä toiminnallinen omaleimaisuus ja yhteisvaikutus muiden hankkeiden kanssa jää usein epäselväksi. Alakylän-Kellahden yleiskaavan mukaisen teollisuuskaatopaikka-alueen ympäristövaikutusten arviointi on toteutunut osissa eri hankkeiden arviointeina. Tällöin viimeksi arvioitavassa hankkeessa edellytetään suurinta panostusta yhteisvaikutusten selvittämiseen. Tätä silmälläpitäen yhteisvaikutusten arviointi olisi voinut olla perusteellisempi. Ekokem-Palvelut Oy:n hankkeen osalta yhteisvaikutukset ovat kuitenkin kohtuullinen osuus koko arvioinnista. Arviointiselostuksen muuhun sisältöön nähden yhteisvaikutuksia on riittävän laajasti selvitetty.

Vaihtoehtojen vertailu ja toteuttamiskelpoisuus

Arviointiselostuksessa ei ole esitetty varsinaista vaihtoehtojen vertailua, vaan vertailua lähinnä nykytilanteeseen nähden sisältyy asianomaisiin tarkastelukohtiin. Liikenteen osalta vaihtoehtoja ei ole vertailtu.

Vaihtoehdot ovat arviointiselostuksen mukaan toteuttamiskelpoisia.

Haitallisten vaikutusten ehkäiseminen

Arviointiselostuksessa on todettu tarve haitallisten vaikutusten ehkäisemiseen Strömsuntinon ja vesistöön laskettavan veden laadun osalta ja kiinnitetty huomiota uskottavaan tiedottamiseen. Muita konkreettisia haitantorjuntakeinoja ei ole esitetty.

Seuranta

Seuranta on keskeinen osa arviointimenettelyä. Hankkeen vaikutusten seuraamiseksi ei ole esitetty varsinaista seurantaohjelmaa, vaan todettu seurannan jakaantuvan lakisääteeseen tarkkailuun ja raportointiin sekä muuhun täydentävään tarkkailuun ja raportointiin. Seurannan keskeisin osuus täyttyykin ympäristöluvan mukaisen seurannan järjestämisellä. Hankkeesta vastaavan tulee myös huolehtia arvioinnin paikkansapitävyyden varmistamisesta arviointimenettelyn jälkeen. Esitetty seuranta yhteistarkkailun muodossa on perusteltua. Seurannan järjestämisen ja tuloksista raportoinnin tapaa ei ole YVA-laissa

ja -asetuksessa määritelty. Lähtökohtaisesti hankkeesta vastaava huolehtii seurannan järjestämisestä. Hankkeesta vastaavan on oltava selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista. Seurannan ja sen tuloksista raportoinnin lähialueen asukkailla ei ole kuitenkaan katsottu kuuluvan valvontaviranomaisen toimesta hoidettaviin tehtäviin. Seuranta ja tuloksista tiedottaminen voidaan järjestää alueella toimivien kaatopaikkatoimintaa harjoittavien yhtiöiden toimesta esimerkiksi yhteistyöryhmän ja/tai seurantatutkimukseen perehtyneen asiantuntijatahon avulla. Valvontaviranomaisen edustajan mukanaolo mahdollisessa yhteistyöryhmässä on suotavaa ja tarpeellista. Lakisääteisen tarkkailun lisäksi täydentävän seurannan järjestämiseen myös hankkeiden yhteisvaikutuksia koskien tulee esittää seurantaohjelma ympäristökeskukselle vuoden 2005 loppuun mennessä.

Osallistuminen

Arviointimenettelyssä on keskeistä osallistuminen ja sen avulla saatavan palautteen huomioon ottaminen sekä hankkeen ympäristövaikutusten riittävä selvittäminen. Hankkeeseen liittyvää osallistumisen organisointia ei ole kirjattu arviointiselostukseen. Hankkeella on suunnitteluryhmä, jonka hankkeesta vastaava on koonnut. YVA-menettely on sisältänyt lakiin perustuvat osallistumismahdollisuudet, joten menettely täyttää lain sille asettamat vähimmäisvaatimukset.

Raportointi

Arviointiselostus on suppeahko ja yhteenvedon omainen, mutta selkeä ja kohtuullisen helppolukuinen esitys hankkeen ympäristövaikutuksista. Arviointiselostuksesta on esitetty tiivistelmä. Vaikka arviointiselostus on niukka, siinä on esitetty keskeiset asiat selkeästi ja riittävän havainnollisesti. Joissain kohdin lähdeviittauksissa on epätasällisyyttä.

Yhteenvedo ja arviointiselostuksen riittävyys

Arviointiselostuksessa on esitetty ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun asetuksen 12 §:n mukaiset asiat. Ympäristölupakäsittelyn yhteydessä tarvitaan luontoselvityksiä ja riskien arviointia koskevia täsmennyksiä.

Edellä esitetyin täsmennyksin ja lisäyksin arviointiselostus kattaa keskeiset YVA-menettelyssä selvittävät asiat.

Arviointimenettelyssä ei ole käsitelty ympäristöministeriön tavoitteita viihtyisän elinympäristön osalta eikä hankkeen johdosta mahdollisesti syntyvää korvattavaa haittaa. Ympäristöministeriön tavoitteet viihtyisän elinympäristön osalta on pyritty ottamaan huomioon erityisesti alueiden maankäyttöä suunniteltaessa. Asetettujen tavoitteiden pohjalta ympäristöministeriö ohjaa erityisesti hallinnonalansa viranomaisia ja toimijoita tekemään mahdollisimman hyvin tavoitteitaan palvelevia ratkaisuja. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyllä yksittäisessä hankkeessa ei tehdä sitovaa ratkaisua hankkeen toteuttamisesta, vaan selvitetään hankkeesta aiheutuvia ympäristövaikutuksia, minkä vuoksi ympäristöministeriön tavoitteiden toteutumista ei tässä yhteydessä ole syytä arvioida. Hankkeesta mahdollisesti aiheutuvaa haitan ja vahingon korvaamista ei myöskään voida käsitellä ympäristövaikutusten arvioinnissa. Vahinkojen korvaamisesta ja siinä noudatettavasta menettelystä on säännökset vahingonkorvauslainsäädännössä.

LAUSUNNON NÄHTÄVILLÄOLO

Alkuperäiset lausunnot ja mielipiteet säilytetään Lounais-Suomen ympäristökeskuksen arkistossa. Yhteysviranomaisen lausunto lähetetään tiedoksi lausunnonantajille ja mielipiteen esittäjille.

Yhteysviranomaisen lausunto on nähtävänä 26.5.2004 alkaen ympäristöhallinnon www-sivuilla osoitteessa <http://www.ymparisto.fi/los> > ympäristönsuojelu > ympäristövaikutusten arviointi ja virka-aikana yhden kuukauden ajan seuraavissa paikoissa:

Porin kaupunginkanslia, kirjaamo, Hallituskatu 12, Pori
Porin kaupunginkirjasto, Gallen-Kallelankatu 12, Pori
Porin kaupungin ympäristötoimi, Pohjoispuisto 7, Pori

Ympäristökeskuksen johtaja

Risto Timonen

Ylitarkastaja

Seija Savo

LIITTEET

1. Luettelo lausunnonantajista
2. Luettelo ympäristökeskuksen ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn osallistuvista ryhmistä ja vastuuhenkilöistä
3. Suoritemaksun määräytyminen ja sitä koskeva oikaisuvaatimusosoitus

Suoritemaksu 5 750 €

Jakelu Ekokem-Palvelu Oy suoritemaksua vastaan

Tiedoksi

Alueelliset ympäristökeskukset
Lounais-Suomen metsäkeskus
Länsi- Suomen ympäristölupavirasto
Lausunnon antajat ja mielipiteen esittäjät
Suomen ympäristökeskus
Ympäristökeskus/ryhmät
Ympäristöministeriö

Luettelo lausunnonantajista ja mielipiteen esittäjistä**LAUSUNNOT**

Länsi-Suomen lääninhallitus
Museovirasto
Porin kaupunki
Satakunnan Museo
Satakunnan työvoima- ja elinkeinokeskus
Satakuntaliitto
Turun tiepiiri
Turvatekniikan keskus

MIELIPITEET

Kellahden-Alakylän kylätoimikunta
Jaana ja Kimmo Heinola
Terttu ja Tauno Koivumäki
Terttu Koivumäki ja 12 muuta henkilöä sekä Maaseutumatkailu- pitopalvelu Koivumäki ja Lasten-
suojelulaitos Tyyrpuuri
Riitta Kuha
Satakunnan luonnonsuojelupiiri ry
Strömsuntin ojayhtiö/Sisko Eloranta

LIITE 2

YVA-ASIOIDEN KÄSITTELY LOUNAI-SUOMEN YMPÄRISTÖKESKUKSESSA

Yhteyshenkilö ylitarkastaja Seija Savo

YVA-asioiden koordinoiva valmistelu ja esittely

LAUSUNTOJEN VALMISTELUUN OSALLISTUVAT SEURAAVAT OSASTOT JA RYHMÄT:

YMPÄRISTÖLUPAOSASTO

Osastopäällikkö, ympäristölupapäällikkö Marja-Terttu Parsama

Teollisuuden, energiantuotannon ja yhdyskuntien ympäristöluvut, näitä koskevat lausunnot sekä tarkkailuohjelmat, pilaantuneiden maa-alueiden kunnostamista koskevat päätös- ja lausuntoasiat, ympäristölupapäätösten ja ympäristönsuojelulainsäädännön valvonta. Kalankasvatusta ja turvetuotantoa koskevat lausunnot, kalankasvatuksen tarkkailuohjelmat, karjasuojien ympäristöluvut, ympäristölupapäätösten ja ympäristönsuojelulainsäädännön valvonta, katselmustoiminnan koordinointi sekä ojitustoimitukset.

ALUEIDENKÄYTÖN OSASTO

Maankäyttö – osastopäällikkö, yli-insinööri Outi Engström

Alueiden käytön suunnittelun ohjaaminen ja edistäminen, rakentamisen poikkeusluvut, rakentamisen ohjaus, alueiden käytön ja rakennetun ympäristön tilan ja kehityksen seuranta ja ohjaus, rakennetun ympäristön suojeleminen, ympäristönsuojelunrahoitus rakennussuojelun ja kulttuurimaiseman osalta kulttuuriympäristön hoidon edistäminen, muinaismuistoasiat, kiinteistöjen hankinnan lupa- asiat, tieasiat ja ulkomainonta

Luonnonsuojelu - ryhmäpäällikkö ylitarkastaja Esko Gustafsson

Luonnonsuojelu ja luonnon monimuotoisuus, maanhankinta luonnonsuojelutarkoituksiin, suojelualueiden perustaminen, merkintä ja hoito, lajien ja luontotyypin suojeleminen ja hoito, maisemansuojelu, ulkoilu ja virkistys sekä vene- ja maastoliikenneasiat sekä luonnonsuojelun rahoitus

YMPÄRISTÖTEKNIKAN OSASTO

Vesistöt – ryhmäpäällikkö, vesistöinsinööri Juha-Pekka Triipponen

Vesistöjen tilan ja käyttökelpoisuuden parantaminen, vesistörakentamista koskevat lausunnot, vesistövelvoitetarkkailun seuranta ja kehittäminen, hydrologinen havainnointi, tulvasuojelun suunnittelu ja seuranta, peruskuivatuksen suunnittelu ja ohjaus, yleisten vesialueiden valvonta, ympäristönsuojelun rahoitus vesien kunnostamisen osalta, vesistöhankkeiden luvanhaltijan tehtävät

Maaseutu – ryhmäpäällikkö, ylitarkastaja Pirkko Valpasvuo- Jaatinen

Maa-, metsä- ja karjatalouden ympäristönsuojelu, turvetuotannon ympäristönsuojelu, turkistarhaus, ympäristönsuojelun rahoitus maa- ja metsätalouden osalta

Yhdyskuntatekniikka – ryhmäpäällikkö, vesihuoltoinsinööri Jyrki Lammila

Ympäristönsuojelun yleinen edistäminen, yhdyskuntien ja teollisuuden vedenhankinnan ja viemäroinnin suunnittelu ja edistämien, pohjavesien suojelunseuranta ja suunnittelu, saastuneiden maiden kunnostuksen edistäminen, maa-ainesten ottamista koskevat lausunnot ja lupaseuranta, jätehuollon yleissuunnittelu ja edistämien, valtion jätehuoltotoiden ja vesihuoltotoiden suunnittelu, ympäristönsuojelun rahoitus kehittämis- ja kokeiluhankkeiden osalta sekä vesihuoltoavustukset, kalankasvatuksen valtakunnallinen kehittäminen

MAKSUN MÄÄRÄYTYMINEN JA MAKSUA KOSKEVA MUUTOKSENHAKU

Maksu määräytyy ympäristöministeriön asetuksessa (1237/2003) alueellisen ympäristökeskuksen maksullisista suoritteista olevan maksutaulukon mukaisesti.

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua maksun määränneeltä viranomaiselta kuuden kuukauden kuluessa maksunmääräämisestä.